

Bemærkninger til konventionen om beskyttelse af civile personer i krigstid

Denne konvention er ny, og det område, som den vedrører, har hidtil ikke været genstand for en samlet behandling. Kun enkelte forhold har været berørt i tidligere vedtagne konventioner, således i Haagkonventionen af 1907. Konventionens lovgrund må søges i den moderne krigsførelse — den såkaldte totale krig —, hvis formål ikke alene er at nå frem til en afgørelse ved væbnede styrkers indbyrdes kamp, men ved over fronterne gennem luftangreb, ved fjenstyrede våben eller på anden måde at ramme modstanderen i hans hjemland og søge at lamme hans krigspotential — ved angreb på transportvæsenet, forbindelseslinierne og industrien o. l. eller ved angreb rettet mod den civile befolkning at søge at ødelægge modstanderens moralske kampkraft eller ligefrem at tvinge ham til hurtig underkastelse. — En anden lovgrund må søges i de tyske troppers terroristiske optræden i de besatte områder. Medens den sidste lovgrund har ført til ret udtømmende og vidtgående bestemmelser angående civilbefolkningens forhold under krig og okkupation, har det ikke været muligt at tilvejebringe bestemmelser, der yder den civile befolkning effektiv beskyttelse mod direkte krigsfare, f. eks. forbud mod angreb på ikke befæstede byer eller forbud mod anvendelse af krigsmidler, der må betegnes som særlig farlige for den civile befolkning, såsom kemiske, biologiske eller radioaktive krigsmidler. Det vil være en ny og vigtig international opgave at nå frem til en modernisering af de nu forældede Haagkonventioner, under hvilke disse særlige spørgsmål vedrørende den egentlige krigsførelse hører hjemme. Har det således ikke været muligt at nå frem til en effektiv beskyttelse af den civile befolkning, et spørgsmål, der som antydnet også hører hjemme i anden sammenhæng, er det dog lykkedes i den foreliggende konvention at nå til enighed om en række bestemmelser med det formål at mildne krigens følger for landenes civile befolkninger.

Den danske delegation hævdede i over-

ensstemmelse med de givne instrukser i samarbejde med de øvrige nordiske stater i Stockholmudkastet fremhævede humanitære synspunkter og fandt iøvrigt også jordbund for enkelte nye humanitære tanker. Når Stockholmudkastet alligevel på forskellige punkter svækkedes i humanitær henseende, må årsagen søges i de interesser, som fra stormagternes side tillagdes strategiske og frem for alt sikkerhedspolitismæssige hensyn. Under forhandlingen stilledes der fra en række delegationers side ændringsforslag til Stockholmudkastet, og mere end 600 sådanne ændringsforslag blev behandlet i kommissionen. I langt det overvejende antal tilfælde holdt den danske delegation fast ved Stockholmudkastet og stemte imod eller undlod at stemme for ændringsforslag, der var egnet til i humanitær henseende at svække Stockholmudkastet, med mindre ganske særlige forhold gjorde sig gældende.

Den danske delegation stillede på følgende områder selv ændringsforslag (der bortses her fra de artikler i civilkonventionen, der er fælles for samtlige konventioner, og som behandles i et senere afsnit):

1. Til Stockholmudkastets art. 14, nu art. 17, stilledes forslag om, at det ved evakuering af syge, gamle, børn, visse kvinder o. s. v. foruden tilladelse til passage af medicinalpersoner tillige skulle tillades andre, f. eks. personer til administration, at passere. Bortset fra, at artiklen udvidedes til at omfatte præster, vandt forslaget ikke konferencens bifald.

2. Til Stockholmudkastets art. 24 stilledes — baseret på erfaringer fra besættelsen — forslag om at tilbageholdelse af personer i udsatte områder, der ved udkastet i almindelighed var forbudt, dog skulle kunne gennemføres som følge af legale forholdsregler, der udstedes i en almindelig interesse. Forslaget stilledes ud fra den betragtning, at det kan være betydeligt farligere at evakuere folk fra truede områder ud på landevejen, end at tilbageholde dem,